

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Kur Ir Kaip](#) > [Išlaidos](#) > Italy

Išlaidos

Turinį pateikė

Italija

Italija

Šiame puslapyje pateikiama informacijos apie teismo proceso išlaidas Italijoje.

Advokatų užmokesčio reglamentavimo sistema

Advokatai

Italijoje yra tik vienos kategorijos advokatai. Užsiregistravus advokatūros nariais jiems yra leidžiama dalyvauti bet kokio pobūdžio teismo procese, vykstančiame bet kokio pobūdžio teisme, išskyrus aukštesnės instancijos teismus (Kasacinį teismą (it. *Corte di Cassazione*) ir Valstybės tarybą (it. *Consiglio di Stato*)), kuriuose reikalinga papildoma speciali kvalifikacija.

Nuostatos dėl teismo proceso išlaidų yra išdėstytos Konsoliduotame įstatyme dėl teisinėms išlaidoms taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų (it. *Testo Unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia*, TUSG), nurodytame 2002 m. gegužės 30 d. Respublikos Prezidento dekretu Nr. 115, paskutinį kartą iš dalies pakeistame 2015 m. birželio 27 d. Įstatymo galios dekretu Nr. 83 ir su daliniais pakeitimais pertvarkytame į 2015 m. rugpjūčio 6 d. Įstatymą Nr. 132, 2015 m. rugsėjo 24 d. Teisėkūros procedūra priimtu aktu Nr. 156 ir 2015 m. gruodžio 28 d. Įstatymu Nr. 208, taip pat naujame Įstatyme Nr. 247/2012 dėl teisininkų profesijos, papildytame Ministro dekretu Nr. 55/2014 (pakeitusiu Ministro dekretu Nr. 140/2012), dėl užmokesčio mokėjimo advokatams parametru, nurodytų 2012 m. gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 247 13 straipsnio 6 dalyje, nustatymo, kuris įsigaliojo 2014 m. balandžio 3 d. Ministro dekretu Nr. 55/2014 nurodytas atlygis buvo atnaujintas vėlesniais ministro dekretais Nr. 37/2018 ir Nr. 147/2022.

Įstatyme dėl teisininkų profesijos Nr. 147/12, atsižvelgiant į ankstesnę pirminę nuostatą (2012 m. sausio 24 d. Įstatymo galios dekretu Nr. 1, su daliniais pakeitimais pertvarkyto į 2012 m. kovo 24 d. Įstatymą Nr. 27, 9 straipsnį), kurioje numatytas reglamentuojamųjų profesijų užmokesčių atšaukimas ir nurodomi prižiūrinčiojo ministro dekretu nustatomi parametrai teisės specialistams (teismo) mokamam užmokesčiui nustatyti, daroma nuoroda į parametrus, kuriuos kas dvejus metus pagal Nacionalinės advokatų tarybos (it. *Consiglio Nazionale Forense*) rekomendaciją nustato teisingumo ministras..

Užduoties skyrimas ir mokestis, visų pirma, reglamentuojami Įstatymo Nr. 247/2012 13 straipsniu:

- Advokatai gali imtis vykdyti profesines užduotis ir savo pačių naudai.
- Užduotis gali būti vykdoma nemokamai.
- Dėl jam mokamo užmokesčio paprastai susitariama raštu, kai jis paskiriamas. Dėl užmokesčio susitariama laisvai: leidžiama fiksuotoji suma arba laiku grindžiamas susitarimas, paprastai sudaromas dėl vienos arba kelių bylų, grindžiamas suteiktomis paslaugomis ir paslaugų teikimo laiku, už atskirus etapus arba paslaugas arba už visą veiklos laikotarpį, kaip procentinė bylos vertės arba sumos, kurią paslaugos gavėjas gali gauti, dalis (ne vien turciniu požiūriu).
- Susitarimai, pagal kuriuos visas advokato užmokestis arba jo dalis sumokama turto, su kuriuo yra susijusi atitinkama paslauga arba ginčas, dalimi, draudžiami.
- Laikydami si skaidrumo principo advokatai privalo pranešti klientui apie užduoties sudėtingumo lygį ir pateikti visą svarbią informaciją apie visus galimus užmokesčius nuo užduoties skyrimo iki įvykdymo. Paprašius advokatai taip pat privalo raštu informuoti klientą apie numatomą paslaugos teikimo kainą, atskirdami rinkliavas, išlaidas (įskaitant fiksuotąsias sumas) ir profesinį užmokestį.

- Kas dvejus metus Nacionalinės advokatų tarybos prašymu Teisingumo ministerijos priimame dekretu nustatomi parametrai taikomi tada, kai skiriant užduotį arba vėliau užmokestis nebuvo nustatytas raštu, bet kuriuo atveju, kai šalys dėl jo nebuvo susitarusios, per teismo vykdomas likvidavimo procedūras ir atvejais, kai profesinė paslauga teikiama vadovaujantis trečiųjų šalių interesais arba už oficialias įstatyme numatytas paslaugas.
- Tais atvejais, kai ginčas, dėl kurio vyksta teismo arba arbitražo procesas, yra apibrėžtas bet kokia forma sudarytuose susitarimuose, už užmokesčio sumokėjimą ir išlaidų atlyginimą visiems advokatams, kurie vykdė savo profesinę veiklą paskutinius trejus metus ir tebėra kreditoriai, yra drauge atsakingos abi šalys, nebent jos būtų aiškiai atsisakiusios tokios bendros atsakomybės.
- Jeigu advokatui ir klientui susitarimo pasiekti nepavyksta, kiekvienas iš jų gali kreiptis į vietos advokatų asociaciją ir bandyti rasti sprendimą.
- Jeigu susitarimo pasiekti negalima, Nacionalinė advokatų taryba nario prašymu gali pateikti nuomonę dėl advokato reikalavimo dėl atlikto darbo pagrįstumo.
- Be užmokesčio už jų profesinę paslaugą advokatams turi būti sumokėta suma (ją sumoka klientas, jeigu tai nustatyta sutartyje, arba ji sumokama per teisme vykstantį likvidavimo procesą), iš kurios atlyginamos ne tik faktiškai patirtos išlaidos ir visos rinkliavos ir mokesčiai, kurie galbūt buvo sumokėti iš anksto, atsižvelgiant į kliento interesus, bet ir fiksuotoji išlaidų suma.

Todėl nuo 2014 m. balandžio 3 d. visi mokėjimai bus vykdomi pagal pirmiau nurodyto Ministro dekretu Nr. 55/2014 nuostatas. Naujų čia išdėstytų parametrų pagrindą sudaro ne konkreti advokato vykdyta veikla (telefono skambučiai, dokumentų nagrinėjimas, posėdžiai, apklausos ir pan.), bet veikiau proceso etapai (ir civilinėse, ir baudžiamosiose bylose). Kiekvienam etapui iš anksto nustatoma vidutinė apmokėjimo vertė, o teisėjas ją gali padidinti arba sumažinti tam tikra procentine dalimi, priklausomai nuo konkrečių aplinkybių (bylos pobūdžio, sudėtingumo ir sunkumo, darbo vertės, paslaugos skubumo, preliminarių draudimų taikymo ir pan.) ir nuo kompetentingo teismo.

[Užmokestis, numatytas Ministro dekretu Nr. 147/2022 \(1 620 KB\)](#)

Be to, prie sulygto arba apskaičiuoto užmokesčio pridedamos papildomos išlaidos.

Prie papildomų išlaidų priskiriama:

- advokato išlaidos (t. y. patikrintos savo lėšomis padengtos išlaidos);
- mokestis bendroms išlaidoms atlyginti (pagal Ministro dekretu Nr. 55/2014 2 straipsnį – 15 proc.);
- kelionės išlaidos (pagal Ministro dekretu Nr. 55/2014 27 straipsnį: apgyvendinimo išlaidos (+10 proc.) ir išmoka už nuvažiuotą atstumą, kurią sudaro 1/5 kuro kiekvienam nuvažiuotam kilometrui išlaidų);
- 4 proc. socialinio draudimo įmoka (C.N.P.A – advokatų pensijos įmokos) ir
- 22 proc. PVM (padidintas nuo 2013 m. spalio 1 d. pagal įstatymą Nr. 98/2011).

Nenumatytos išlaidos, kurias sudaro 10 proc. bet kokio reikiamo apgyvendinimo išlaidų, jei advokatas turėjo keliauti, arba vykimo darbo tikslais savo automobiliu išlaidų.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso išlaidos

Nustatytosios civilinio proceso šalių išlaidos

Be to, kad turi sumokėti savo advokatui ir padengti susijusias išlaidas, kiekviena civilinio proceso šalis padengia savo dokumentų ir ieškiniui reikalingų dokumentų išlaidas, jeigu ta šalis privalo šias išlaidas padengti pagal įstatymą arba teismo nurodymu (Konsoliduoto įstatymo dėl teisinių išlaidų 8 straipsnis).

Kokios yra teisinės išlaidos?

Mokesčiai civiliniame procese:

Standartinis mokestis: Prezidento dekretu Nr. 115/2002 9 ir tolesni straipsniai. Ši suma gali būti įvairi ir priklauso nuo ieškinio vertės (43 EUR už teismo procesus iki 1 100 EUR vertės ir už teismo procesus, kuriuose sprendžiami ginčai dėl privalomojo socialinio draudimo ir pagalbos, bei kitus specialius teismo procesus; 98 EUR už teismo

procesus, kurių vertė viršija 1 100 EUR ir siekia iki 5 200 EUR, ir už teismo procesus, kurie vyksta ne ginčo teise, bei kitus specialius teismo procesus; 237 EUR už teismo procesus, kurių vertė viršija 5 200 EUR ir siekia iki 26 000 EUR, ir už teismo procesus, kurie vyksta ginčo teise, kurių vertės negalima nustatyti ir kurie priklauso išimtinai taikos teisėjo kompetencijai; 518 EUR už teismo procesus, kurių vertė viršija 26 000 EUR ir siekia iki 52 000 EUR, ir už civilinius procesus, kurių vertės negalima nustatyti; 759 EUR už teismo procesus, kurių vertė viršija 52 000 EUR ir siekia iki 260 000 EUR; 1 214 EUR už teismo procesus, kurių vertė viršija 260 000 EUR ir siekia iki 520 000 EUR; 1 686 EUR už teismo procesus, kurių vertė viršija 520 000 EUR).

Standartinis mokestis už ieškinio padavimą apeliaciniame procese yra padidinamas puse sumos, o už ieškinio padavimą Kasaciniame teisme – du kartus.

Jeigu apeliacinis skundas, net priešpriešinys apeliacinis skundas, yra atmetamas visas, pripažįstamas nepriimtiniu arba į jį negalima atsižvelgti, apeliantas privalo teisėjo nurodymu sumokėti standartinį mokestį ir papildomą mokesčiui už tokį apeliacinį skundą lygią sumą, nepriklausomai nuo to, ar tai yra pagrindinis apeliacinis skundas, ar priešpriešinys apeliacinis skundas.

Mokestis už vykdymo procesą, susijusį su nekilnojamoju turtu, yra 278 EUR. Kitų vykdymo procesų atveju ši suma sumažinama per pusę. Mokestis už vykdymo procesus, susijusius su nekilnojamoju turtu, kurio vertė mažesnė negu 2 500 EUR, yra 43 EUR. Mokestis už teismo procesus, kuriuose prieštaraujama įgyvendinimo aktams, yra 168 EUR.

Jeigu teismo procesas vyksta Kasaciniame teisme, be standartinio mokesčio turi būti sumokėta suma, lygi nustatytam teismo sprendimų registracijos mokesčiui.

Taip pat nustatyti mokesčiai už kitus konkrečius specialaus pobūdžio teismo procesus.

Pranešimai institucijos prašymu: Prezidento dekreto Nr. 115/2002 30 straipsnis:

30 straipsnis (visa apimančios avansinės sumos, kurias privatūs asmenys civiliniame procese moka mokesčių institucijoms): 1. Šalis, kuri kreipiasi pirmoji, kuri pateikia ieškinį, pagal kurį pradedamas teismo procesas, arba kuri (vykdymo teismo procesuose dėl teisės naudotis turtu atėmimo) prašo skirti arba parduoti konfiskuotas prekes, sumoka rinkliavas, padengia kelionpinigius ir pašto išlaidas, susijusias su pranešimu, kuris siunčiamas institucijos atstovo prašymu, sumokėdama fiksuoto dydžio – 27 EUR – mokestį, išskyrus teismo procesus, nurodytus 1958 m. balandžio 2 d. Įstatymo Nr. 319 su vėlesniais pakeitimais vieninteliame straipsnyje, ir kitus procesus, kuriems taikomas šis straipsnis.

Pranešimo mokesčiai: Prezidento dekreto Nr. 115/2002 32 ir tolesni straipsniai:

32 straipsnis (Pranešimai šalių prašymu) 1. Šalys privalo sumokėti teismo pareigūnams rinkliavas, padengti kelionės išlaidas arba prašomų dokumentų siuntimo išlaidas; teismo procesuose, susijusiuose su privalomais ginčais dėl darbo santykių, socialinio draudimo ir pagalbos, šiuos mokesčius turi sumokėti mokesčių institucijos.

33 straipsnis (Kelionė dokumentų įteikimo ir vykdymo tikslais šalies, turinčios teisę gauti teisinę pagalbą, prašymu) 1. Jeigu pranešimai ir įgyvendinimo veiksmai šalies, kuriai teikiama valstybės teisinė pagalba, prašymu vykdomi tuo pačiu metu kaip ir kiti mokami veiksmai, teismo pareigūnų kelionės išlaidos ir dienpinigiai arba pašto išlaidos yra įskaitomi.

2. Tais atvejais, kai adresai yra skirtingose savivaldybėse arba juos skiria daugiau kaip 500 metrų, mokesčiai ir kelionės arba pašto išlaidos yra įrašomi į debetą.

3. Tais atvejais, kai teismo pareigūnai tų veiksmų tuo pačiu metu kaip mokamų veiksmų nevykdo, kelionių arba pašto išlaidas apmoka mokesčių institucijos ir mokesčiai yra įrašomi į debetą.

4. Tais atvejais, kai teismo pareigūnai patiria įvairių kelionės išlaidų, nes vykdo veiksmus skirtingose savivaldybėse arba vietose, kurias skiria daugiau kaip 500 metrų, mokesčių institucijos apmoka tik didesnes išlaidas, o kitos išlaidos kartu su mokesčiais yra įrašomos į debetą.

34 straipsnis (Rinkliavų suma) 1. Mokamas tokio dydžio vienkartinis mokestis:

1. už dokumentus su ne daugiau kaip dviem adresatais – 2,58 EUR;

2. už dokumentus su nuo trijų iki šešių adresatų – 7,75 EUR;
3. už dokumentus su daugiau kaip šešiais adresatais – 12,39 EUR.

35 straipsnis. (Kelionės išlaidų suma)

Kelionės išlaidos nustatomos taip: a) iki 6 kilometrų – 1,65 EUR; b) iki 12 kilometrų – 3,00 EUR; c) iki 18 kilometrų – 4,14 EUR; d) daugiau kaip 18 kilometrų – už kiekvieną 6 kilometrų atstumą arba atkarpą, kuri yra ilgesnė negu trys tolesni kilometrai, prie c punkte nurodytos sumos pridedama po 0,88 EUR.

36 straipsnis (Priemokos už skubumą)

Jeigu veiksmai yra skubūs, išskyrus teisės naudotis turtu atėmimo pranešimų pateikimą vykdydamą užtikrinančio teismo kanceliarijoje, mokesčiai ir kelionės išlaidos padidinami puse sumos. Jeigu kelionės paskirtis sutampa, priemoka už skubumą mokama tik kartą ir tiek, kiek sutarta mokėti už veiksmą, kurio reikalavimas yra didžiausias arba kurio išmoka yra didžiausia. Skubiais laikomi veiksmai, kurie turi būti atlikti tą pačią arba kitą dieną. Prašymas, kuriame turi būti nurodyta data, gali būti teikiamas tik dėl dokumentų, kurių terminas yra aiškiai įstatyme nustatyta arba šalių pageidaujama dieną.

Rinkliavos už kopijas ir pažymas: šiuo metu, kol nepriimtas Prezidento dekreto Nr. 115/2002 40 straipsnio 1 dalyje nurodytas reglamentas, taikomi pirmiau nurodyto Konsoliduoto įstatymo dėl teisinių išlaidų 266 ir tolesniuose straipsniuose bei tuose straipsniuose nurodytose lentelėse išdėstytos rinkliavos už kopijas.

Derėtų atminti, kad 2009 m. gruodžio 29 d. Įstatymo galios dekreto Nr. 193, su daliniais pakeitimais pertvarkyto į 2010 m. vasario 22 d. Įstatymą Nr. 24, 4 straipsnio 5 dalyje numatoma, jog tais atvejais, kai reikia išduoti popierinę kopiją, įskaitant patvirtintas kopijas, sumos, nurodytos 6 ir 7 lentelėse, pridėtose prie Prezidento dekreto Nr. 115/2002, ir nurodytos pirmiau minimo Konsoliduoto įstatymo atitinkamai 267 ir 268 straipsniuose, turi būti padidintos 50 procentų.

Kaip nustatyta Prezidento dekreto Nr. 115/2002 274 straipsnyje, rinkliavos už kopijas koreguojamos kas trejus metus, atsižvelgiant į Italijos nacionalinio statistikos instituto (ISTAT) nustatytus vartotojų kainų indekso pokyčius.

Rinkliavos už kopijas ir pažymas: šiuo metu jos reglamentuojamos Teisingumo ministerijos dekretu (galiojančiu nuo 2015 m. birželio 30 d.).

Nustatytosios baudžiamojo proceso išlaidos

Nustatytosios baudžiamojo proceso šalių išlaidos

Nuostatos dėl teismo proceso išlaidų yra išdėstytos Konsoliduotame įstatyme dėl teisinėms išlaidoms taikomų įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų (it. *Testo Unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia*, TUSG), nurodytame 2002 m. gegužės 30 d. Respublikos Prezidento dekretu Nr. 115, paskutinį kartą iš dalies pakeistame [2015 m. birželio 27 d. Įstatymo galios dekretu Nr. 83](#) ir su daliniais pakeitimais pertvarkytame į [2015 m. rugpjūčio 6 d. Įstatymą Nr. 132](#), [2015 m. rugsėjo 24 d. Teisėkūros procedūra priimtu aktu Nr. 156](#) ir [2015 m. gruodžio 28 d. Įstatymu Nr. 208](#), taip pat naujame Įstatyme Nr. 247/2012 dėl teisininkų profesijos, papildytame [Ministro dekretu Nr. 55/2014](#) (pakeitusiu Ministro dekretu Nr. 140/2012), dėl užmokesčio mokėjimo advokatams parametru, nurodytų 2012 m. gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 247 13 straipsnio 6 dalyje, nustatymo, kuris įsigaliojo 2014 m. balandžio 3 d.

Šio Ministro dekreto 12 straipsnyje nurodoma, kad užmokeskis skiriasi, priklausomai nuo vykdomos veiklos pobūdžio, skubos ir vertės, teismo proceso svarbos, pobūdžio ir sudėtingumo, kaltinimų griežtumo ir skaičiaus, nagrinėjamų teisinių ir faktinių klausimų skaičiaus ir sudėtingumo, ginčų, susijusių su teismo praktika, teismo institucijos, kurioje vyksta teismo procesas, reikšmingumo turto požiūriu, dokumentų, kuriuos reikia išnagrinėti, skaičiaus, įsipareigojimo tęstinumo, įskaitant įsipareigojimą dėl kelionių iš advokato pagrindinės darbo vietos dažnumo, gauto rezultato, taip pat atsižvelgiant į pasekmes pagal civilinę teisę ir į kliento finansinę padėtį. Taip pat reikia atsižvelgti į posėdžių skaičių ir į tai, kiek laiko reikia susijusiai veiklai įvykdyti. Teismas atsižvelgs į vidutinės lentelėse nurodytas vertes – jos, pritaikius bendruosius parametrus, paprastai gali būti padidintos iki 80 procentų arba sumažintos iki 50 procentų. Tais atvejais, kai advokatas padeda keliems asmenims, kurių padėtis teismo procese yra tokia pati, vieno asmens užmokeskis paprastai gali būti padidintas 20 procentų už kiekvieną prie pirmojo asmens pridedamą asmenį, jei asmenų yra ne daugiau kaip 10, ir 5 procentais už kiekvieną prie

pirmųjų dešimties asmenų pridedamą asmenį, jei asmenų yra ne daugiau kaip 20. Jeigu, nedarant poveikio visiškai tokiai pačiai teisei padėčiai, profesinė paslauga neapima konkrečių ir skirtingų faktinių aplinkybių arba teisės normų, susijusių su skirtingais atsakovais ir su ginčais, nagrinėjimo, suma, kurią kitu atveju reikėtų mokėti už pagalbą vienam asmeniui, paprastai sumažinama 30 procentų.

Užmokestis mokamas etapais.

Toliau pateikiami skirtingų teismo proceso etapų pavyzdžiai: a) tyrimo etapas, įskaitant tyrimo veiklą: dokumentų nagrinėjimas ir analizė, vietų tikrinimas, pradinė dokumentų paieška, konsultacijos su klientu, kolegomis arba patarėjais, rašytinės arba žodinės ataskaitos arba nuomonės, kuriomis užbaigiama veikla ir kurios vykdomos iki įvadinio etapo; b) įvadinis etapas: įvadiniai veiksmai, pavyzdžiui, daiktiniai įrodymai, teisiniai skundai, (rašytiniai šalių) pareiškimai, prašymai, deklaracijos, prieštaravimai, reikalavimai, apeliaciniai skundai, atsakingos šalies įtraukimas ir šaukimo įteikimas atsakingai šaliai; c) preliminarus arba ginčo nagrinėjimo etapas: prašymai, žinutės, dalyvavimas arba paslaugos, susijusios su veiksmais ir procesine arba teisine tyrimo veikla, įskaitant preliminarą veiklą, taip pat teikiamos viešuose arba uždaruose posėdžiuose, kurie visi labai svarbūs renkant arba gaunant įrodymus, įskaitant sąrašus, šaukimus ir susijusias paslaugas, konsultantų, liudytojų, įtariamųjų arba atsakovų, susijusių su konkrečiu pažeidimu ar kitu susijusiu pažeidimu, apklausa; d) sprendimo priėmimo etapas: žodiniai arba rašytiniai gynybos argumentai, atsakymai, dalyvavimas kitoms proceso šalims sakant baigiamąsias kalbas uždareme arba viešame teismo posėdyje.

Baudžiamojo proceso išlaidos buvo atnaujintos pirmiau nurodytu Ministro dekretu Nr. 147/2022.

Baudžiamojo proceso išlaidas padengia valstybė, išskyrus išlaidas, susijusias su veiksmais, kuriuos prašo atlikti privačios šalys ir kurios yra susijusios su sprendimo paskelbimu.

Nesvarbu, ar suinteresuotoji šalis buvo sulaikyta arba įkalinta, ar jai asmens laisvės suvaržymo priemonė nebuvo pritaikyta, už šalį, kuriai reikalinga finansinė pagalba ir kuri institucijoje elgėsi tinkamai, sumokama suma procesinėms išlaidoms arba išlaikymo išlaidoms padengti, jeigu dėl to buvo pateiktas prašymas.

Tai atvejais, kai per baudžiamąjį teismo procesą pareiškiamas civilinis ieškinys, taikomas Prezidento dekretu Nr. 115/2002 12 straipsnis; jeigu dėl atsakingos šalies prašoma paskelbti tik bendrą nutartį, standartinis mokestis už ieškinių pareiškimą tokiu atveju nemokamas. Kitais atvejais, jeigu pateikiamas prašymas – net ir laikinai – priteisti kompensaciją už žalą, mokestis turi būti mokamas, jeigu prašymas patenkinamas, o jo dydis nustatomas pagal sumokėtos sumos vertę ir pagal 13 straipsnyje nurodytus vertės intervalus.

Už pranešimą apie dokumentus mokamas vienkartinis mokestis. Mokamas tokio dydžio vienkartinis mokestis:

1. už dokumentus su ne daugiau kaip dviem adresatais – 2,58 EUR;
2. už dokumentus su nuo trijų iki šešių adresatų – 7,75 EUR;
3. už dokumentus su daugiau kaip šešiais adresatais – 12,39 EUR.

Užsienyje gyvenantys liudytojai turi teisę į tai, kad jiems būtų atlygintos kelionės į abi puses išlaidos, o jų dydis nustatomas pagal kelionės antrąją klase traukinio bilieto kainą arba skrydžio ekonomine klase bilieto kainą, jeigu tai leidžia teisminės institucijos.

Prekių, kurios yra konfiskuojamos baudžiamojoje byloje atsargumo tikslais, saugotojui, kuris nėra tokių prekių savininkas arba teisių turėtojas, turi būti mokamas mokestis už saugojimą ir laikymą.

Liudytojams ir lydintiems asmenims mokėtinos išmokos ir kelionės išlaidų kompensacijos, išmokos ir kelionės išlaidų kompensacijos už keliones, susijusias su veiksmy vykdytu kitoje negu teismo proceso vietoje, taip pat teismo darbuotojams mokėtinos sumos, yra mokamos tų asmenų prašymu, pateikiamu kompetentingai institucijai.

Prie teisinių išlaidų nepriskiriamos: a) sulaikytųjų laidojimo išlaidos; b) sulaikytųjų perkėlimo išlaidos; c) asmenų, mirusių viešajame kelyje arba viešojo vietoje, vežimo, laikymo ir laidojimo išlaidos; d) procesinių dokumentų ir daiktų, kurie yra reikalingi teismo procese, vežimo išlaidos.

Informacija, kurią privalo pateikti teisiniai atstovai

Šalių teisės ir pareigos

Italijos civilinio kodekso 1218 straipsnyje nurodyta bendroji rūpestingumo pareigos reiškia, kad advokatas privalo teikti informaciją apie gynybos eigą savo klientui.

Įstatyme dėl teisininkų profesijos Nr. 147/2012 reglamentuojamos advokatų pareigos ir profesinė etika (3 straipsnis), pareiga saugoti profesinę paslaptį (4 straipsnis), draudimo išlaidos (12 straipsnis), užduoties skyrimo būdai (13 straipsnis) ir užduoties vykdymo būdai (14 straipsnis), nesuderinamumo pagrindai (18 straipsnis) ir susijusios išimtys (19 straipsnis).

Išlaidos

Kur rasti informaciją apie bylinėjimosi išlaidas Italijoje?

Be Italijos Respublikos oficialiojo leidinio interneto svetainėje skelbiamų teisinių dokumentų, konkreti informacija skelbiama teisminių institucijų arba advokatų tarybų interneto svetainėse.

Kokia kalba galima gauti informaciją apie bylinėjimosi išlaidas Italijoje?

Informacija paprastai pateikiama italų kalba. Kai kuriose interneto svetainėse informacija taip pat pateikiama anglų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Italijoje tarpininkavimas reglamentuojamas 2010 m. kovo 4 d. Teisėkūros procedūra priimtu aktu Nr. 28, kuris buvo atnaujintas 2011 m. rugpjūčio 13 d. Teisėkūros procedūra priimtu aktu Nr. 138, vėliau – 2013 m. birželio 21 d. Įstatymo galios dekretu Nr. 69 (2013 m. rugpjūčio 9 d. Pertvarkymo įstatymu Nr. 98). Be Italijos teisingumo ministerijos interneto svetainės (<https://www.giustizia.it/giustizia>, Pradžios puslapis, »*Itinerari a tema*« (Teminės sritys), *Riforma della giustizia* (Teismų reforma)), informacija atitinkamomis temomis yra skelbiama teisminių institucijų interneto svetainėse ir yra prieinama nemokamai. Yra ir kitų specialių interneto svetainių, tačiau jose pateikiama tik mokama informacija.

Pridėtinės vertės mokestis

Teisminiams dokumentams civilinėse bylose, kurie susiję – nors ir iš dalies – su sprendimu dėl preliminarinių vykdytinių draudimų, nuostatomis, kurias arbitražo kolegijos skelbia vykdytinomis, ir sprendimais, kuriais užsienio šalių teismų sprendimai skelbiami galiojančiais Italijoje, taikomi registracijos mokesčiai (1986 m. balandžio 26 d. Prezidento dekreto Nr. 131 37 straipsnis).

Teisinė pagalba

Kas tai yra?

Teisinė pagalba baudžiamajame procese yra teikiama nepasiturinčio piliečio, įtariamąsios šalies, kaltinamosios šalies, nuteistosios šalies, nukentėjusiosios šalies, žalą patyrusios šalies, kuri ketina prisijungti prie civilinio ieškinio, atsakovo pagal civilinį ieškinį arba šalies, kuriai tenka civilinė atsakomybė sumokėti finansinę baudą, gynybos tikslais.

Teisinė pagalba taip pat užtikrinama civiliniame, administraciniame, apskaitos ir mokestiniame procese ir bylose, kurios sprendžiamos ne ginčo teiseną, siekiant ginti nepalankioje padėtyje esančius piliečius, kai jų nurodytos priežastys nėra akivaizdžiai nepagrįstos.

Teisinė pagalba gali būti teikiama kiekvienos instancijos teismo procese, kiekvienu teismo proceso etapu ir bet kuriame išvestiniame arba šalutiniame teismo procese, kad ir kaip jie būtų susiję.

Kas gali dėl jos kreiptis?

Teisinė pagalba šiuo metu teikiama asmenims, kurių apmokestinamosios pajamos, pagal kurias skaičiuojamas asmens pajamų mokestis, pagal naujausią deklaraciją neviršija 11 528,41 EUR (suma nustatyta 2015 m. gegužės 7 d. Ministro dekretu, paskelbtame 2015 m. rugpjūčio 12 d. Oficialiajame leidinyje Nr. 186, ir yra atnaujinama kas dvejus metus, kaip nurodyta Prezidento dekretu Nr. 115/2002 77 straipsnyje); jeigu suinteresuotoji šalis gyvena su partneriu (-e) arba kitais šeimos nariais, pajamos apskaičiuojamos susumavus per tą patį laikotarpį kiekvieno šeimos nario, įskaitant pareiškėją, gautas pajamas.

Nustatant pajamų ribas taip pat atsižvelgiama į pajamas, kurios pagal įstatymą neapmokestinamos fizinių asmenų pajamų mokesčiu (it. *Imposta sul reddito delle persone fisiche*, IRPEF) arba iš kurių mokestis išskaičiuotas prie pajamų šaltinio, arba kurioms taikomas pakaitinis mokestis.

Į asmens pajamas yra atsižvelgiama, kai dėl jų kyla klausimų teismo procese dėl asmeninių teisių arba teismo procese, kuriame pareiškėjo interesai kertasi su kitų namų ūkio narių interesais.

Laikoma, kad asmenų, kurie jau yra nuteisti galutiniu teismo sprendimu už sunkius įstatyme nurodytus nusikaltimus, pajamos viršija nustatytas ribas. Asmenims, kurie yra seksualinio smurto aukos, įskaitant atvejus, kai tokie nusikaltimai yra įvykdyti prieš nepilnamečius, teisinė pagalba taip pat gali būti suteikta nukrypstant nuo bendrų pajamų ribų.

Papildoma informacija

Reikalavimai prašant suteikti valstybės teisinę pagalbą

Suinteresuotoji šalis teisinės pagalbos gali prašyti bet kuriuo teismo proceso etapu arba bet kurios instancijos teismo procese. Prašymas parengiamas ant popieriaus, jam netaikomas žyminis mokestis, ir, kad būtų priimtinas, jį turi sudaryti:

1. prašymas suteikti teisinę pagalbą, nurodant teismo procesą, dėl kurio jis teikiamas, jeigu toks teismo procesas jau vyksta;
2. bendra informacija apie suinteresuotąją šalį ir jos namų ūkio narius, taip pat atitinkami jų mokesčių kodai;
3. pačios suinteresuotosios šalies liudijimas, kad ji atitinka prašymui priimti nustatytas sąlygas dėl pajamų, į jį įtraukiant apskaičiuotą bendrą pajamų sumą;
4. įsipareigojimas informuoti, kol nebus užbaigtas teismo procesas, apie reikšmingus praėjusiais metais įvykusius pajamų ribų pokyčius per 30 dienų nuo vieno metų laikotarpio, skaičiuojamo nuo prašymo pateikimo arba bet kokio ankstesnio pranešimo apie pokytį pateikimo dienos, pabaigos.

Užsienyje uždirbtų pajamų atveju, ne ES valstybių piliečiai privalo kartu su prašymu pateikti kompetentingos konsulinės institucijos pažymą, kuria paliudijama, kad prašyme pateikta informacija yra teisinga.

Jeigu ankstesnis teismas arba kompetentinga advokatų taryba iš anksto to prašo, suinteresuoti asmenys privalo pateikti būtiną prašyme pateiktos informacijos teisingumo įrodymą. Kitu atveju prašymas bus pripažintas nepriimtiniu.

Asmuo, kuriam skirta teisinė pagalba, gali iš teisinę pagalbą teikiančių advokatų sąrašo paskirti advokatą, registruotą apeliacinio teismo apygardos, kurioje yra teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės, arba teismas, kuriame vyksta teismo procesas, advokatūros nariu.

Užmokestį advokatui sumoka ir išlaidas atlygina teisminė institucija mokėjimo pavedimu, laikydamosi profesinio įkainio taip, kad jis niekaip neviršytų teisės aktuose nustatytų užmokesčių vidutinių verčių, atsižvelgdama į profesinio įsipareigojimo, susijusio su priimtų priemonių poveikiu, pobūdį, palyginti su ginamo asmens procesine padėtimi.

Užmokestis sumokamas kiekvieno teismo proceso etapo arba kiekvienos instancijos teismo proceso pabaigoje – bet kuriuo atveju tada, kai baudžiamąjį persekiojimą vykdanči teisminė institucija baigia užduotį. Kasacinio teismo atveju užmokestį sumoka bylą perdavęs teismas arba teismas, kuris paskelbė *res judicata* galią turintį sprendimą. Bet kuriuo atveju, kompetentingas teismas taip pat gali pasirūpinti, kad būtų sumokėti mokesčiai, mokėtini už ankstesnius teismo proceso etapus arba ankstesnės instancijos teismo procesus, jeigu įsakymas dėl

teisinės pagalbos suteikimo buvo priimtas jiems jau įvykus.

Įsakymą dėl mokėjimo paskelbia teismas tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas, kuriuo užbaigiamas susijusiame ieškinyje nurodytas etapas.

Patarėjas, teisėjo pavaduotojas ir techninis konsultantas negali reikalauti ar gauti užmokesčio arba atlygio iš savo kliento jokiai kitu nei numatytieji šiame Konsoliduoto įstatymo skirsnyje tikslu. Bet koks priešingas susitarimas negalioja.

Bet koks šio draudimo pažeidimas yra šiurkštus profesinės drausmės pažeidimas.

Reikėtų pabrėžti, kad teisinė pagalba baudžiamajame procese yra reglamentuojama Prezidento dekreto Nr. 115/2002 90 ir tolesniais straipsniais, o teisinė pagalba civiliniame, administraciniame, apskaitos ir mokestiniame procese reglamentuojama Konsoliduoto įstatymo 119 ir tolesniais straipsniais.

Kada pralaimėjusi šalis turi padengti teismo proceso išlaidas?

Išlaidų priteisimo civilinėse bylose tvarka nustatyta Civilinio proceso kodekso 91–98 straipsniuose.

Sprendimu, kuriuo užbaigiamas pradėtas teismo procesas, teismas nurodo pralaimėjusiai šaliai atlyginti kitos šalies išlaidas ir tą sumą apmokėti kartu su gynybos išlaidomis.

Jeigu teismas patenkina prašymą tokiu lygiu, kuriuo neviršijama per teismo procesą teismo pasiūlyto susitarimo suma, šalis, kuri be pagrįstos priežasties atsisakė pasiūlymo, privalo sumokėti teismo procese nuo pasiūlymo pateikimo susikaupusias išlaidas, nebent būtų pagrindas jas kompensuoti (pavyzdžiui, bylos nelaimi nė viena šalis, byla neturi precedento arba yra pasikeitusi atitinkama teismų praktika).

Skelbdamas ankstesniame straipsnyje nurodytą sprendimą teismas gali neleisti kompensuoti laimėjusios šalies patirtų išlaidų, jeigu mano, kad jos yra pernelyg didelės arba perteklinės; teismas taip pat gali, nepriklausomai nuo to, ar šalis bylą laimėjo, ar ne, nurodyti jai atlyginti išlaidas, įskaitant vienkartinės išlaidas, kurias kita šalis patyrė dėl to, kad ši šalis pažeidė lojalumo ir sąžiningumo pareigą.

Jeigu bylos nelaimi nė viena šalis arba tais atvejais, kai klausimas nagrinėjamas pirmą kartą arba pasikeitė su esminiais klausimais susijusi teismų praktika, teismas gali kompensuoti visas šalių patirtas išlaidas arba jų dalį.

Jeigu šalys pasiekia susitarimą, laikoma, kad išlaidas jos viena kitai atlygino, išskyrus tuos atvejus, kai šalys pačios susitaikymo protokole nusprendžia kitaip.

Jeigu pralaimėjusi šalis per teismo procesą veikė arba prieštaravo nesąžiningai arba labai aplaidžiai, kitos šalies prašymu arba savo iniciatyva teismas privalo nurodyti pralaimėjusiai šaliai ne tik atlyginti sprendime nurodytą žalą, bet ir išlaidas. Teismas, kuris nustato, kad atsargumo priemonės buvo imtasi, bylos iškėlimo dokumentas buvo išsiųstas, teisminė hipoteka buvo nustatyta arba vykdymo procedūra buvo pradėta ar užbaigta nepagrįstai, nukentėjusios šalies prašymu privalo nurodyti ieškovui arba kreditoriui, kuris veikė nederamai nerūpestingai, atlyginti žalą.

Bet kuriuo atveju, priimdamas sprendimą dėl išlaidų, teismas gali, taip pat ir savo iniciatyva, nurodyti pralaimėjusiai šaliai sumokėti kitai šaliai *ex aequo et bono* nustatytą sumą.

Ekspertų, vertėjų žodžiu ir raštu išlaidos

Teismo darbuotojams sumokamas užmokeskis, kelionpinigiai ir dienpinigiai, padengiamos kelionės išlaidos ir atlyginamos atliekant pareigas patirtos išlaidos. Užmokesčiai yra fiksuoto arba kintamo dydžio ir priklausantys nuo skirto laiko.

Fiksuoto arba kintamo dydžio užmokesčio dydis, taip pat užmokesčio pagal skirtą laiką dydis yra nustatyti lentelėse, patvirtintose Teisingumo ministerijos dekretu, pagal susitarimą su Ekonomikos ir finansų reikalų ministerija (2002 m. gegužės 30 d. Ministro dekretas).

Mokesčiai už lentelėse nenurodytas paslaugas yra proporcingi jas teikiant skirtam laikui ir apibrėžiami remiantis darbu skirtu laiko intervalu. Specialisto darbui skirtas laiko intervalas yra dvi valandos. Įkainis už pirmą darbui

skirtą laiko intervalą yra 14,68 EUR, už kiekvieną paskesnę laiko intervalą – 8,15 EUR.

Mokestis už darbui skirtą laiko intervalą gali būti padvigubintas, jeigu veiksams užbaigti nustatytas ne ilgesnis kaip penkių dienų terminas; jis gali būti padidintas daugiausia 50 procentų atvejais, kai nustatytas ne ilgesnis kaip 15 dienų terminas.

■ Paskutinis naujinimas: 23/06/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.